

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA EPOCA BRONZULUI PE TERITORIUL COMUNEI RĂUCEȘTI, NEAMȚ

CONSIDÉRATIONS CONCERNANT LA PÉRIODE DE BRONZE SUR LE TERRITOIRE DE RĂUCEȘTI, NEAMȚ

Prof.drd. Traian ANTON¹

Résumé: La commune de Răucești occupe une position marginale, étant située au nord-est du département de Neamț. La commune a dans sa composition 4 villages: Răucești, Oglinzi, Săvești et Ungheni. La commune Răucești est située au contact des Souscarpates de la Moldavie avec le Plateau de la Moldavie, dans un cadre naturel favorable, avec des ressources de pierre, d'argile, de bois, de sel et des sources minérales. Le cycle culturel de l'Âge de Bronze connaît un processus d'évolution qui se traduit économiquement par l'accumulation et la thésaurisation des produits et, socialement par l'apparition de la catégorie des "specialistes" et la constitution d'une hiérarchie et de quelques centres de force polarisante. Le bronze moyen est illustré par les cultures classiques de l'époque, avec des connexions tribales coagulées et des colonies fortifiées. Le bronze tardif se caractérise par le développement accéléré de la métallurgie du bronze. Simultanément aux objets en bronze on utilise aussi les objets en pierre, en os ou en cuivre. Outre les pièces ménagères, habituelles, ils apparaissent aussi des armes décorés, des sceptres en pierre, les signes d'une société guerrière. En grande partie, la céramique est autochtone, native, sans plusieurs additions, mais, isolément, ils apparaissent des décorations avec des bouts de verre. On s'est rencontré des pots en céramique couverts avec un angobe blanc ayant un rôle esthétique mais aussi pour réduire la porosité. La dernière culture du bronze, la Nouvelle Culture, est bien représentée, à cause des réserves minérales de sel de la commune de Răucești, des réserves qui sont indispensables à l'homme et aux animaux, en sachant que les hommes préhistoriques, protohistoriques étaient avant tout des éleveurs.

Comuna Răucești se află situată la intersecția paralelei de 47°24' latitudine nordică cu meridianul de 26°23' longitudine estică. În cadrul județului Neamț ocupă o poziție marginală, fiind așezată în partea nord-estică a sa. Aceasta se învecinează la nord cu comuna Brusturi, la vest cu comuna Vânători, în sud cu orașul Târgu Neamț, în sud-est cu comuna Timișești iar în est cu județul Suceava. Suprafața totală comunei este de 76,84Km², în componența sa intrând un număr de patru sate: Răucești, Oglinzi, Săvești și Ungheni². Unități mari de relief care includ în cuprinsul lor părți din comuna Răucești sunt Subcarpații Moldovei și Podișul Moldovei. Relieful actual are un aspect variat cu interfluvii colinare și altitudini medii de 430m.³

¹ Școala Doctorală de Științe Socio-Umane, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava.

² T. Anton, *Continuitate și permanență în spațiul de nord-est a județului Neamț*, Lucrare pentru obținerea gradului Didactic I, 1987, Universitatea Al.I. Cuza Iași, p.10.

³ Gh. Agafiței, *Monografia Comunei Răucești*, ED. Cetatea Doamnei, Piatra Neamț, 2019, p.38.

Teritoriul unor așezări milenare, încadrate organic în unitatea și continuitatea evoluției societății din spațiul carpato-danubiano-pontic, situat într-o zonă geografică cu relief, climă, vegetație echilibrată, zona Neamțului a oferit locuri favorabile vieții umane dintotdeauna. Comunitățile omenești de pe aceste meleaguri, folosind bogatele resurse minerale au contribuit în toate perioadele istorice la progresul material și spiritual al societății⁴.

Moldova centrală și de nord va cunoaște la începutul epocii bronzului mijlociu un nou aport cultural și demografic, datorat comunităților Komarov-Costișa. Specificul vieții economice s-a schimbat, după încetarea culturii Cucuteni. Cultivarea plantelor va trece pe locul secund, în spatele creșterii animalelor, fapt demonstrat de schimbările demografice și culturale. Timp de aproape un mileniu, de la sfârșitul culturii Cucuteni până la bronzul mijlociu, ceramica este mai puțin prezentă în cadrul așezărilor și necropolelor, aceasta demonstrând, desigur, atât densitatea de locuire cât și modul de viață al comunităților⁵.

Cultura Komarov-Costișa

Considerații generale

Perioada mijlocie a epocii bronzului se caracterizează în general prin răspândirea unor grupuri relativ stabile, cu arii geografice bine conturate. În jumătatea de nord a Moldovei în etapa amintită se dezvoltă cultura Costișa, manifestare considerată, pe baza analizei ceramicii, drept varianta locală a culturii Komarov⁶.

În ceea ce privește perioada timpurie a epocii bronzului, ea este destul de modest reprezentată, în zona Subcarpaților Neamțului, descoperiri mai consistente provin de la situl de la Târpești – *Râpa lui Bodai*, sau altele de la Izvoare, Bodești, Văleni⁷.

Cultura Komarov – Costișa a fost identificată în stațiunea arheologică de la Târgu Neamț- În spinii, fără o locuire intensă, fiind recuperate doar ceramică și piese litice. Datorită intervențiilor antropice ceramica este puternic fragmentată. Ansamblul litic descoperit este format de deșeuri de prelucrare (așchii), având ca sursă de aprovizionare depozitele locale (albiile și terasele râurilor). Alte descoperiri în zonă sunt la Agapia – *Dealul Bălăneasa* sau Târgu Neamț – *La maici*⁸.

⁴ Șt. Cucos, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1982, p. 6.

⁵ Gh. Dumitroaia, *Comunități preistorice din nord-estul României. De la cultura Cucuteni până la bronzul mijlociu*, Ed. Constantin Mătasă, Piatra Neamț, 2000, p. 153.

⁶ Al. Vulpe, *Perioada mijlocie a epocii bronzului la est și vest de Carpații Răsăriteni*, în Valeriu Cavruc, Gheorghe Dumitroaia (coordonatori), *Cultura Costișa în contextual epocii bronzului din România*, Editura Constantin Matasă, Piatra Neamț, 2001, pp. 9-10.

⁷ V. Diaconu, *Depresiunea Neamț-Contribuții arheologice*, Piatra Neamț, 2012, p. 90.

⁸ V. Diaconu, *op.cit.*, p. 94.

Descoperirile culturii Komarov-Costișa din zona comunei Răucești poate fi considerată limita nordică a acestei manifestări culturale, granița naturală fiind chiar râul Moldova⁹.

Noile săpături efectuate la *Lunca-Poiana Slatinei*, unde ceramica constituie un element de noutate, astfel cele mai apropiate analogii pentru vasele cu gâtul în formă de pâlnie, buza evazată și ornamente cu linii incizate, combinate cu creștături „dinți de lup”, apar și în alte așezări de pe teritoriul Moldovei, alcătuiesc un facies mai timpuriu a ceea ce s-a numit grupa Costișa – Corlăteni.

Ținând cont de modelul presupus pentru utilizarea spațiului de către comunitățile Costișa, în această ultimă zonă rolul de centru de putere ar reveni *Cetățuii* de la Oglinzi, care controla exploatarea sursei de sare din apropiere (*Lunca/Oglinzi-Poiana Slatinei*) și, posibil, și existența comunităților de la Răucești. Oglinzi-Cetățuia urma să aibă un rol defensive în epoca bronzului, așa cum demonstrează șanțul de apărare, care este ulterior locuirilor neo-eneolitice, datat pe baza unor fragmente ceramice din bronzul mijlociu. Remarcabil este că în această depunere nu s-au identificat urmele unei așezări obișnuite, ceea ce dovedește că în Poiana Slatinei a fost un punct de exploatare a slatinei și nu o locuire propriu-zisă¹⁰

Repertoriul descoperirilor

Cercetările arheologice efectuate de-a lungul timpului în cadrul comunei Răucești au dus la identificarea unui număr de trei așezări aparținând culturii Komarov-Costișa: *Lunca/Oglinzi-Poiana Slatinei*, *Oglinzi-Cetățuia* și *Răucești-Chetriș*.

Lunca /Oglinzi -Poiana Slatinei¹¹

Depunerea arheologică din *Poiana Slatinei* este situată în vecinătatea celui mai puternic izvor de slatină de pe versantul estic al Culmii Pleșului. Urmele de exploatare neîntreruptă a sării au fost cercetate prin 16 campanii, concentrate în apropierea actualei fântâni de slatină. În jurul ei s-au așezat grupuri de populații neolitice (culturile Starčevo-Criș, Precucuteni, din epoca bronzului (cultura Komarov-Costișa și Noua) și din epoca fierului (culturile Corlăteni-Chișinău și Canlia).

Comunitățile epocii bronzului care au exploatat sursele de sare din Poiana Slatinei, și-au așezat tabăra pe capătul de est a movilei naturale, în imediata vecinătate a zonei mlăștinoase, mai spre est decât grupurile Starčevo-Criș și Precucuteni.

⁹ R. Munteanu, *Începutul bronzului mijlociu în Depunerile marginale ale Carpaților Orientali*, în „BMA”, XXIV, Piatra Neamț, 2000, p.206 .

¹⁰ Gh. Dumitroaia, *op.cit.*, p.155 .

¹¹ Idem, Sat Lunca, Com.Vânători, Jud.Neamț, în „Cultura Costișa....”, p. 33-34; Idem, *La station archéologique de Lunca-Poiana Slatinei*, în *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, BAI, I, 1987, p.253-255.

Cercetările au evidențiat exploatarea repetată, de-a lungul acestei epoci, fiind evidențiate trei nivele, formate în timpul culturilor Komarov-Costișa și Noua¹².

Oglinzi-Cetățuia

În acest punct, situat la aproximativ 1 km distanță de stațiunea din *Poiana Slatinei*, au fost efectuate săpături arheologice în anii 1989-1990, fiind parțial dezvelită o locuire fortificată cu materiale din epoca bronzului. Înălțimea este apărută pe două laturi de pante naturale abrupte, iar în punctul de legătură între terenul aproximativ plan și promotoriul natural, pe panta de sud a acestuia, pe o porțiune de 4-7 m a fost săpat un șant de apărare. Punctul oferă o bună vizibilitate în depresiunea Oglinzi, poziția sa deosebită făcând din *Cetățuia* locul ideal de supraveghere a izvoarelor de slatină din zonă. Prezența în apropiere a unui abundent izvor de apă potabilă a oferit comunității din bronzul mijlociu de aici și posibilitatea folosirii fortificației ca loc de refugiu sau ședere mai îndelungată¹³.

Răucești-Chetriș

Materiale de tradiție Costișa au fost descoperite în așezarea Noua de pe înălțimea de sud-vest de sat. O locuire sporadică din epoca bronzului (cultura Costișa) a fost semnalată pe o înălțime din vatra satului, numita *Bâtca Cioroiu*.¹⁴

Cultura Noua

Considerații generale

Descoperirile ilustrând epoca târzie a epocii bronzului (între sfârșitul sec. XV și începutul sec.XIII î.Hr.) în zona luată în discuții au fost atribuite culturii Noua¹⁵. Specifice culturii Noua sunt așezările mici, în formă de movile plate sau nivelate, conținând multă cenușă, fragmente ceramice și oase de animale (*zolniki*); dezvoltarea creșterii animalelor (mai ales a vitelor mari) în raport cu agricultura; predilecția pentru anumite tipuri ceramice (ceașca cu două toarte supraînălțate și vasul în formă de sac); utilizarea ca materii prime pentru unelte și arme în special a silexului, osului și cornului, dată fiind și distanța care le separa de marile centre metalurgice; prezența unor obiecte de factură răsăriteană (secerile *tupik*, omoplații de vită crestați, secerile de bronz de tipul “cu cârlig”); ritul funerar al înhumăției cu depunerea defunctului în poziție chircită sau întinsă însoțit de un inventar sărăcăcios.

Ca un element specific al culturii Noua în zona Neamț-Răucești ar fi lipsa „cenușarelor” din așezări. Cultura Noua a fost identificată în următoarele așezări din microregiunea Neamțului: Târpești – *Râpa lui Bodai*, Topolița – *La izvor*, Topolița –

¹² V. Căvruc, A. Chiricescu, ed, *Sarea, Timpul și Omul*, Roxana Munteanu, Lunca – Poiana Slatinei, Ed. Augustia, Sf. Gheorghe, 2006, p. 65.

¹³ Gh. Dumitroaia, *Depunerile neo-eneolitice de la Lunca și Oglinzi, județul Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XIX, 1994, pp. 70-72.

¹⁴ Șt. Cucoș, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992, pp. 43-44.

¹⁵ M. Florescu, A.C. Florescu, *Noua*, în *Enciclopedia arheologiei și istorie vechi a României*, vol.III (M-Q), coord. C. Preda, 2000, p.199-204.

La nord-vest de sat și Vânători Neamț - La Izvoare. Prezența unor surse bogate de sare a putut constitui un element de tracție pentru comunitățile sus amintite, văile râurilor fiind căi facile de pătrundere în depresiunile subcarpatice¹⁶.

Este interesant faptul că comunitățile culturii Noua au o deplasare foarte activă, gen transhumanță, din zonele dealurilor joase către arealul subcarpat, în căutare de condiții favorabile de habitat și resurse minerale. O situație specială o reprezintă situl de la Lunca – Poiana Slatinii, situate între zona Vânători și Răucești, exploatat arheologic și unde s-au identificat materiale specifice culturii Noua. Dar exploatarea resurselor de apă sărată nu presupune neapărat fierberea pe loc și cristalizarea mineralului, în celebrele „briquetes”, ci mai degrabă transportul lichidului în așezare. Cartografierea stațiunilor arheologice și a izvoarelor de sare a demonstrat existența unui număr important de așezări, într-un areal cu raza de maxim de 8 km., distanță ce poate fi parcursă într-un timp relative scurt, de câteva ore¹⁷.

Prin condițiile pe care le-a oferit, mediul natural din partea de nord-est a județului Neamț a favorizat existența comunităților de la sfârșitul epocii bronzului: zonele deschise, situate la altitudini relativ joase, cu terenuri bune pentru agricultură și pășunat, sunt locurile preferate de către purtătorii culturii Noua pentru a-și stabili așezările, iar terasele din dreapta râului Moldova și văile afluenților săi (Neamț și Râșca, aceasta din urmă cu pâraiele Sărata și Brustura) oferă tocmai aceste condiții.

Unui astfel de grup, organizat probabil în uniune tribală îi aparțin vestigiile descoperite la Răucești, Vânători-Neamț, Brusturi-Drăgănești, Timișești și a orașului Târgu Neamț. Trebuie subliniat faptul că, specific așezărilor din zonă este absența cenușarelor (*Oglinzi-Fața Slatinei* și *Săvești-Izvoare*). În teritoriul cuprins între Culmea Pleșului și râurile Neamț, Moldova, Râșca au fost identificate până în prezent 21 puncte cu descoperiri aparținând culturii Noua. Este vorba, în cea mai mare parte, de stațiuni semnalate în urma cercetărilor de suprafață, săpături sistematice sau de salvare fiind realizate până în prezent doar în punctele *Lunca-Poiana Slatinei*, *Răucești-Munteni*, *Răucești-Trofinești*, *Oglinzi-Fața Slatinei* și *Săvești-Izvoare*¹⁸.

Repertoriul descoperirilor

În urma cercetărilor arheologice efectuate în comuna Răucești a fost descoperit un număr de 13 așezări cu nivele de locuire consistente aparținând culturii Noua: *Lunca/Oglinzi-Poiana Slatinei*, *Oglinzi-Fața Slatinei*, *Oglinzi-Râdea*, *Răucești-Bâtca Cioroiu*, *Răucești-Chetriș*, *Răucești-Iaz Puriceni*, *Răucești-Munteni*, *Răucești-Toplița Izvor*, *Răucești-Trofinești*, *Răucești-Vatra Satului*, *Săvești-Izvoare* și *Ungheni-Saivane*.

¹⁶ V. Diaconu, *op. cit.*, p.106.

¹⁷ *Idem*, *Comunități umane din bronzul mijlociu în subcarpații Moldovei. Observații privitoare la dinamica teritorială*, în „Cercetări Istorice”, XXVII-XXIX (2008-2010), Iași, 2011, p. 49.

¹⁸ Gh.Dumitroaia, *Cultura Noua pe teritoriul județului Neamț*, în „Carpatica”, XXIII, 1992, pp. 119-141.

Lunca/Oglinzi-Poiana Slatinei¹⁹

În stațiunea arheologică de pe Culmea Pleșului a fost cercetată parțial o depunere substanțială aparținând culturii Noua, rezultată din activitatea de obținere a sării prin fierberea slatinei. Locuirea de aici pare să fi avut caracter sezonier, vestigiile provenind, de la comunitățile venite din apropiere, din valea Moldovei sau Depresiunea Neamț.

Oglinzi-Fața Slatinei²⁰

Stațiunea arheologică situată pe panta sudică a Dealului Fața Slatinei, pe malul stâng al pârâului Băi, la cca. 500 m est de Băile Oglinzi, în care, în urma unui sondaj, au fost descoperite vestigiile unei așezări aparținând culturii Noua. Resturile de locuire se găsesc sub forma a opt movile aplatizate, cu diametru de maxim 50 m. Observațiile stratigrafice și de teren conduc la concluzia că așezarea a fost locuită vreme de mai mulți ani de o comunitate atrasă de izvorul de apă sărată din apropiere.

O bună parte din materialul arheologic era vizibil, în momentul cercetărilor, la suprafața solului, în cadrul aglomerărilor amintite. Depunerea arheologică, cu o grosime de aproximativ 0,35 m, conținea urmele unor complexe de locuire de genul colibelor (fragmente de chirpic și o mare cantitate de piatră de râu) și un bogat material constând în ceramică fragmentară, resturi paleo-faunistice, unelte din piatră, os și lut ars. Fragmentele ceramice descoperite se încadrează în caracteristicile generale ale olăriei de tip Noua; predominante sunt vasele-sac și ceștile cu toate supraînălțate. Din materialul osteologic, precar conservat, se remarcă omoplații crestați și unele coaste cu urme de prelucrare. În afară de percutoarele de gresie, de cosoare și de un topor-ciocan fragmentar, de tip naviform, au mai fost descoperite și două tipare pentru turnat piese din bronz.

Oglinzi-Rădea²¹

La aproximativ 600 m distanță de confluența pâraielor Sărata și Macu, de pe malul stâng al pârâului Sarata au fost culese fragmente ceramice care, datorită caracteristicilor pastei pot fi atribuite culturii Noua sau Hallstatt-ului timpuriu. Punctul se află la 1,5-2 km depărtare de Băile Oglinzi.

Răucești-Chetriș²²

Pe înălțimea ce domină satul în partea de sud-vest se află o stațiune arheologică cu niveluri aparținând mai multor epoci. În partea de vest a platoului au fost descoperite cosoare curbe din silex și gresie, un topor din piatră perforat, fragmente ceramice de tip Noua și un topor-celt din bronz ce face parte din varianta răsăriteană a tipului transilvănean.

¹⁹ *Ibidem*, p. 121, 130.

²⁰ Gh. Dumitroaia, *Materiale și cercetări arheologice din nord-estul județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992, pp. 86-87.

²¹ *Idem*, *Cultura Noua pe teritoriul județului Neamț*, în „Carpatica”, XXIII, 1992, pp.131-132.

²² *Idem*, *Materiale și cercetări arheologice din nord-estul județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992 p. 85.

Răucești-Iaz Puriceni²³

La aproximativ 500 m depărtare de izvoarele pârâului Toplița (al cărui curs superior este cunoscut sub numele de Puriceni), în zona iazului fostului C.A.P. a existat o așezare aparținând culturii Noua. Este posibil ca acest punct să fie același cu *Toplița-Izvor*, preluat de Șt. Cucoș din *Chestionarul* lui Alexandru Odobescu.

Răucești-Munteni²⁴

În vatra satului, pe terasa înaltă a râului Sărata a fost cercetat prin săpături o așezare eneolitică. În campania din 1986 a fost dezvelit și un nivel de locuire corespunzător culturii Noua.

Răucești-Trofînești²⁵

La 1 km est de așezarea din punctul *Munteni*, în locul numit *Trofînești*, situat în sud-estul satului, au fost efectuate săpături de salvare în cuprinsul unei așezări aparținând dacilor liberi, fiind surprins și un nivel de locuire ce aparține culturii Noua.

Răucești-Vatra satului²⁶

De pe terasa inferioară a pârâului Sărata, la baza dealului Chetriș, în apropierea bisericii, au fost culese fragmente ceramice provenind dintr-o așezare a culturii Noua. În același loc au fost descoperite și două culturi.

Săvești-Izvoare²⁷

La nord-vest de sat, în apropierea izvoarelor din stânga drumului Săvești-Drăgănești au fost efectuate săpături de salvare într-o așezare aparținând culturii Noua. Așezarea ocupă o poziție joasă, deschisă, complexe de locuire prezentându-se sub forma unor mici movile aplatizate. De formă aproximativ rotundă, cu diametru de circa 40 m, depunerile de aici nu se înscriu, totuși, în categoria cenușarelor. Fiecare movilă corespunde locului unde a existat câte o locuință de suprafață. Alături de resturile de vetre, podele din lut și fragmente de chirpici au fost identificate și mici porțiuni de pavaje din lespezi de piatră și o cantitate apreciabilă de fragmente ceramice, osteologice și unelte. Ceramica constituie categoria cea mai bine reprezentată, încadrându-se în caracteristicile fazei Noua I. În afară de aceasta, au mai fost recoltate rondele din lut, cosoare din gresie, percutoare, omoplați crestați și împungătoare din os.

Ungheni-Saivane²⁸

În apropierea fostelor clădiri ale C.A.P. Răucești, între satele Ungheni și Săvești, pe ambele maluri ale pârâului Topolița, pe un teren deschis, a existat o așezare aparținând culturii Noua. Stratul de cultură a fost distrus de lucrările de îmbunătățiri

²³ *Ibidem*, p. 84.

²⁴ Gh. Dumitroaia, *Săpăturile arheologice din județul Neamț (1986)*, în „*Memoria Antiquitatis*”, XV-XVII, 1987, p.293.

²⁵ *Idem*, *Materiale și cercetări arheologice din nord-estul județului Neamț*, în „*Memoria Antiquitatis*”, XVIII, 1992, p. 84.

²⁶ *Ibidem*, p. 84.

²⁷ *Ibidem*, p. 89.

²⁸ *Idem*, *Cultura Noua pe teritoriul județului Neamț*, în „*Carpatica*”, XXIII, 1992, p. 138.

funciare, înainte de efectuarea acestora putând fi recoltate de la suprafața solului fragmente ceramice, percutoare din piatră, fusaiole și fragmente de cosoare din gresie.

Comunitățile epocii bronzului au avut o dinamică teritorială mare în funcție de mediul geografic în care trăiau, resursele locale și nevoile lor; legăturile între aceste comunități erau slabe.

Resursele de sare din zona Răucești au influențat o continuitate de locuire pentru toate epocile istorice în special pentru locuitorii bronzului fiind cunoscuți ca crescători de animale; avem dovada uneltelor rezultate din materialele animaliere dure cu o modalitate de confecționare ce pune accent pe funcționalitate și mai puțin pe aspect. Ponderea cea mai mare în cantitatea de material arheologic o deține ceramica, păstrată în cea mai mare parte fragmentară.

Așezările umane din epoca bronzului din zona Răucești s-au putut alimenta cu material litic din depozitele locale (albiile și terasele râurilor). Toate stațiunile arheologice cercetate au în vecinătate o sursă permanentă de apă, cu unul sau mai multe izvoare potabile

Urmele de locuire au putut fi observate la suprafața solului, prin bucăți de chirpic ars, cu multe elemente vegetale.

Arealul geografic cuprins între Culmea Pleșului și râul Moldova a oferit condiții de viață potrivite profilului economic al comunităților epocii bronzului. Se remarcă prezența pe teritoriul comunei a unor elemente culturale nordice, de tip Komarov, în apropierea slatinilor din zonă; de asemenea, așezările Noua de la Oglinzi-*Fața Slatinei* și Săvești-Izvoare, oferă detalii interesante privind capacitatea de adaptare la teritoriu a acestor comunități.

Prezența pe teritoriul comunei a unor abundente izvoare de slatină, exploatate și în prezent a constituit unul din motivele pentru care diverse comunități s-au așezat aici de-a lungul timpului, pentru a exploata aceste resurse.

Cele aproape 40 de puncte arheologice semnalate până în prezent, cu vestigii de locuire datând din neolitic până la sfârșitul evului mediu, indică intensă locuire a zonei.

BIBLIOGRAFIE

Agafiței Gh, *Monografia Comunei Răucești*, Editura Cetatea Doamnei, Piatra Neamț, 2019.

Anton T., *Continuitate și permanență în spațiul de nord-est a județului Neamț*, Lucrare pentru obținerea gradului Didactic I, 1987, Universitatea Al.I. Cuza Iasi.

Cavruc V., Chiricescu A., ed, *Sarea, Timpul și Omul*, Roxana Munteanu, Lunca – Poiana Slatinei, Ed. Augustia, Sf. Gheorghe, 2006.

Cucoș Șt, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1982.

Diaconu V., *Depresiunea Neamț-Contribuții arheologice*, Piatra Neamț, 2012.

Diaconu V., *Comunități umane din bronzul mijlociu în subcarpații Moldovei. Observații privitoare la dinamica teritorială*, în „Cercetări Istorice”, XXVII-XXIX, (2008-2010), Iași, 2011.

Dumitroaia Gh., *Comunități preistorice din nord-estul României. De la cultura Cucuteni până la bronzul mijlociu*, Editura Constantin Mătasă, Piatra Neamț, 2000.

Dumitroaia Gh., *Depunerile neo-eneolitice de la Lunca și Oglinzi, județul Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XIX, 1994.

Dumitroaia Gh., *Cultura Noua pe teritoriul județului Neamț*, în „Carpatica”, XXIII, 1992.

Dumitroaia Gh., *Materiale și cercetări arheologice din nord-estul județului Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992.

Florescu M., A.C. Florescu, *Noua*, în *Enciclopedia arheologiei și istorie vechi a României*, vol.III (M-Q), coord. C. Preda, 2000.

Munteanu R., *Începutul bronzului mijlociu în Depunerile marginale ale Carpaților Orientali*, în „BMA”, XXIV, Piatra Neamț, 2000.

Vulpe Al., *Perioada mijlocie a epocii bronzului la est și vest de Carpații Răsăriteni*, în *Cultura Costișa*.

ILLUSTRATIONS

Fig.1 Le comté de Neamț, avec l'emplacement de la commune de Răucești.

Fig.2 Des découvertes archéologique sur le territoire de la commune de Răucești.

Fig.3 Des fragments des pots cucutians utilisés au séchage du sel obtenu par l'ébullition de l'eau salé.

Fig.4 La céramique Komarov – Costișa de Lunca/Oglinzi.

Fig.5 Une hache en bronze de la céramique appartenant a l'âge de bronze, la culture Nouvelle.

Fig.6 Des omoplates entaillées et une pointe de corne de nouveau emplacement d'Oglinzi.

Fig.1

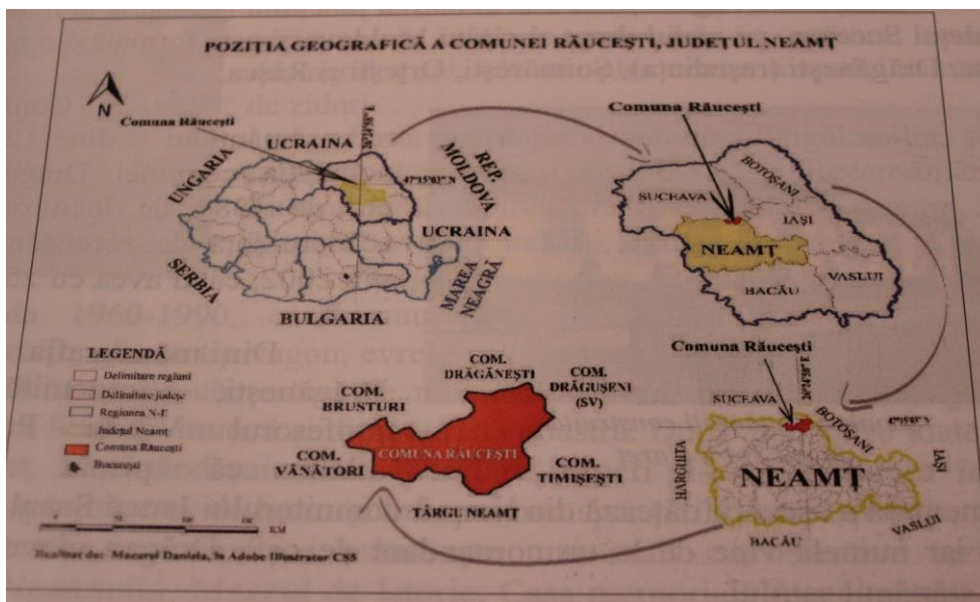

Fig. 2

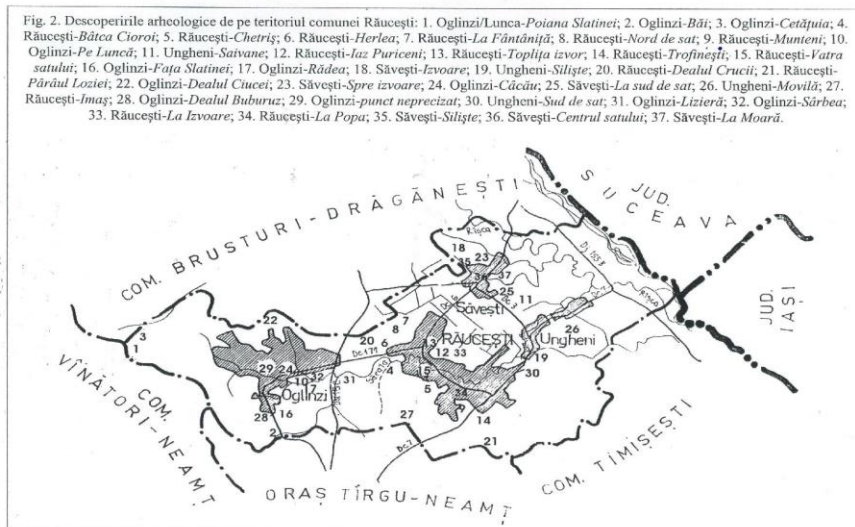
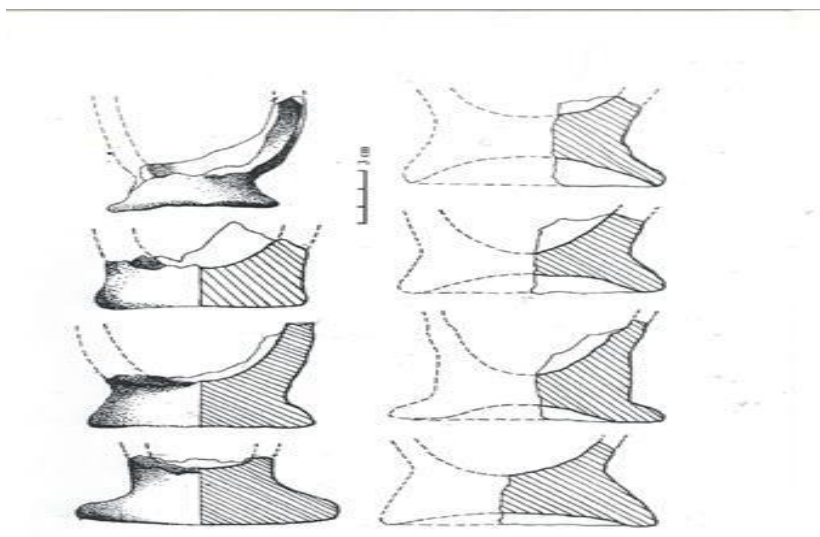
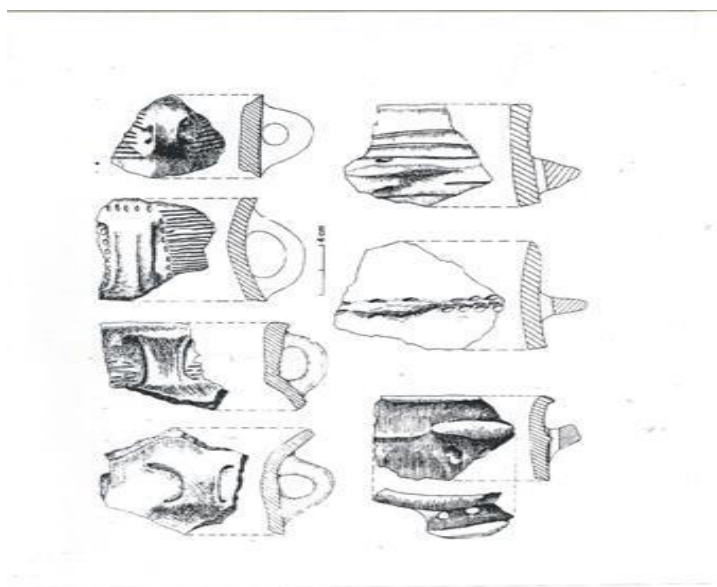

Fig. 3

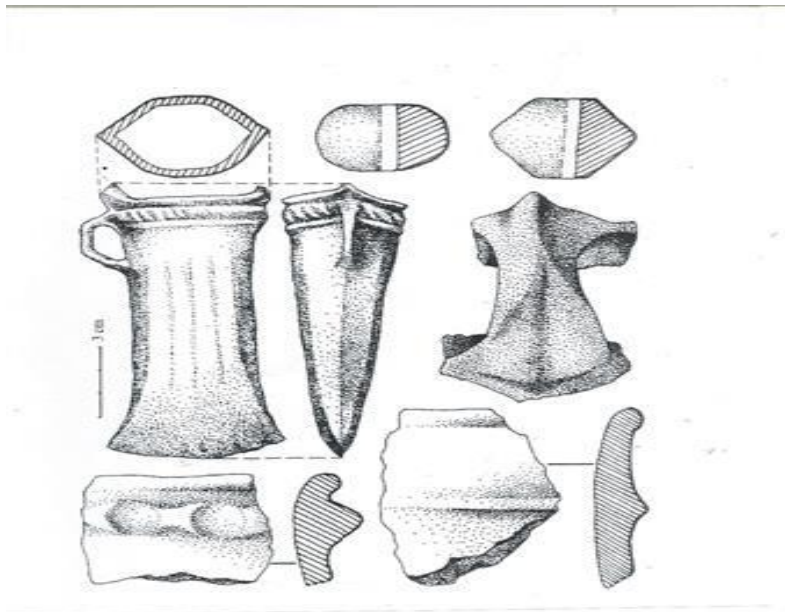
Fragmente de vase cucuteniene (*briquetage*) folosite la uscatul sării obținute prin fierberea apei sărate (după Gh. Dumitroaia, „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992)

Fig. 4

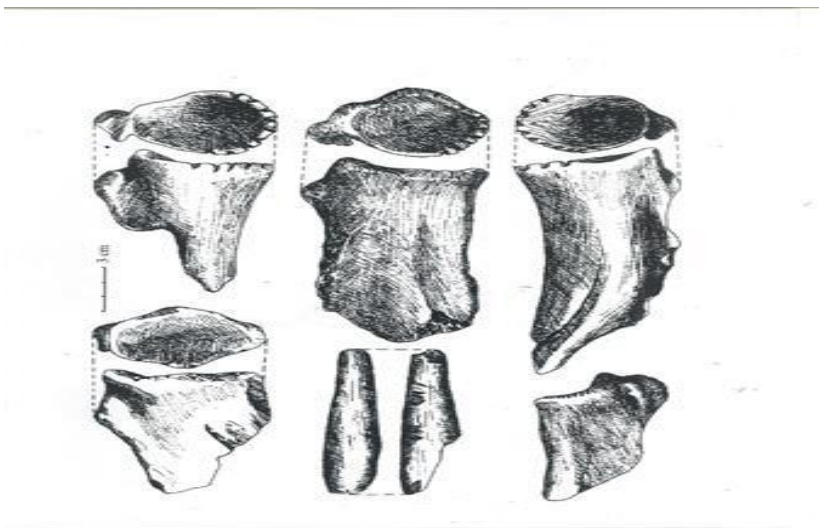
Ceramică Komarov – Costișa de la Lunca/Oglinzi – Poiana Slatinei (după Gh. Dumitroaia, „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992)

Fig. 5

Topor de bronz, fusaiole și ceramică, aparținând epocii bronzului, cultura Noua (după Gh. Dumitroaia, „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992)

Fig. 6

Omoplați crestați și vârf de corn din așezarea Noua de la Oglinzi – Fața Slatinei (după Gh. Dumitroaia, „Memoria Antiquitatis”, XVIII, 1992)